

Proosan kertoja

Sanna Eskelinen

smlaakso

Kertojan käsite

- Kertoja on kirjailijan proosa-tekstiä varten luoma ääni.
- Kertojaa ja kirjailijaa ei pidä sekoittaa toisiinsa
- Proosatekstin kertojat voidaan jakaa kahteen ryhmään
  - Tarinamaailmassa mukana oleva kertoja, yleensä minäkertoja
  - Ulkopuolinen kertoja, kertoo tapahtumia usein hän-muodossa

Kaikkitietävä kertoja

- Voi kertoa mitä tahansa ja kenen hyvänsä näkökulmasta
- Voi esitellä teoksen henkilön ajatuksia ja jopa tiedostamattomia asioita
- Voi liikkua ajassa ja paikassa
- Ei kuitenkaan aina kerro kaikkea

Epäluotettava kertoja

- Kertoja voi olla epäluotettava, jos hän on esimerkiksi tiedoiltaan rajoittunut (esimerkiksi lapsi)
- Epäluotettava kertoja saattaa kertoa asioita omaksi edukseen, valehdella tai tuoda esille ongelmallista arvomaailmaa
- Usein tavallinen ulkopuolinen kertoja on luotettava kertoja
- Minäkertojan luotettavuus on kyseenalaisempaa

Kertojan näkyvyys

- Kertoja voi olla huomaamaton kertoja, joka ei tee itsestään numeroa
- Näkyvä kertoja taas tuo itseään esille kertojana esimerkiksi puhuttelemalla lukijaa tai kommentoimalla tapahtumia
- Minäkertoja on usein näkyvä

Fokalisaatio

- Tarkoittaa kerronnan näkökulmaa
- Fokalisaatio vaihtelee usein kerronnan aikana
- Fokalisaatiossa ulkopuolinen kertoja eläytyy jonkun henkilön ajatuksiin ja näyttää tapahtumat tämän silmin

Lue kertojasta lisää

- Särmä Digikirja (LOPS2021), luku 33. Proosan kertojia. Otava.